

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลและสถาบันการศึกษา
ในการผลิตอาหารเพื่อจำหน่าย

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ สธ ๐๘๑๒/๙๓๐๒ ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๔ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาได้รับหนังสือหารือจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดน่าน เกี่ยวกับการขออนุญาตผลิตน้ำบริโภคในภาชนะบรรจุที่ปิดสนิทเพื่อจำหน่าย ซึ่งที่ทำการปกครอง จังหวัดน่านมีข้อสงสัยเกี่ยวกับกรณีการปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล มีความประสงค์ที่จะขออนุญาตผลิตน้ำบริโภคในภาชนะที่ปิดสนิทเพื่อจำหน่าย อันเป็นการดำเนิน กิจการตามมาตรา ๖๘ (๑๑) แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๒ ว่าจะขัดต่อมาตรา ๘๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งบัญญัติว่า รัฐต้องไม่ประกอบกิจการแข่งขันกับเอกชนหรือไม่

กลุ่มนิติกร สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ได้ประชุมหารือกันแล้วมีความเห็นเป็นสองฝ่าย โดยฝ่ายหนึ่งเห็นว่าอนุญาตได้ เพราะมาตรา ๖๘ (๑๑) แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลฯ กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบล ดำเนินกิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์ได้ แต่อีกฝ่ายหนึ่งเห็นว่าเป็นการประกอบกิจการแข่งขันกับเอกชนซึ่งขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงขอหารือดังนี้

๑. องค์การบริหารส่วนตำบลขออนุญาตดำเนินการผลิตน้ำบริโภคในภาชนะบรรจุที่ปิดสนิทเพื่อจำหน่ายจะเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยหรือไม่

๒. สืบเนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาได้จัดอบรมพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานตามกฎหมาย ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ปีงบประมาณ ๒๕๕๔ ในที่ประชุมได้มีการยกประเด็นปัญหาข้อกฎหมายขึ้นหารือว่า ได้มีวิทยาลัยเกษตรกรรมและสถาบันราชภัฏขออนุญาตผลิตนมสดพร้อมดื่มออกจำหน่ายแก่โรงเรียนและประชาชนทั่วไป สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาหรือจังหวัดในฐานะผู้รับมอบอำนาจจะอนุญาตให้ผลิตนมดังกล่าวได้หรือไม่ และจะเป็นการขัดต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญหรือบทบัญญัติกฎหมายใดหรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวประกอบกับได้รับฟังคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง) และผู้แทนกระทรวง

สาธารณสุข (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา) แล้ว เห็นว่า ประเด็นพิจารณาตามข้อหารือของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยามืออยู่ว่า เมื่อมีการขออนุญาตกระทำกิจการทั้งสองกรณี สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาจะพิจารณาอนุญาตได้เพียงใดหรือไม่ ซึ่งในแต่ละประเด็นมีความเห็นดังนี้

ประเด็นที่ ๑ กรณีองค์การบริหารส่วนตำบลขออนุญาตผลิตน้ำเพื่อจำหน่าย เห็นว่า เมื่อมีการยื่นคำขออนุญาตเพื่อการใด ๆ ก็ตาม ผู้มีอำนาจอนุญาตต้องนำหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับการขออนุญาตและการอนุญาตในเรื่องนั้นมาพิจารณา ซึ่งการขออนุญาตและการอนุญาตผลิตน้ำดื่มเพื่อจำหน่ายนี้ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาต้องปฏิบัติตามมาตรา ๑๔^๑ แห่งพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ และกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง ถ้าผู้ขออนุญาตปฏิบัติถูกต้องครบถ้วนแล้ว สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาจะต้องออกใบอนุญาตให้ต่อไป ฉะนั้น กรณีที่เป็นปัญหาที่ถามมานี้ ถ้าองค์การบริหารส่วนตำบลใดปฏิบัติถูกต้องครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ของการอนุญาตแล้ว สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาต้องออกใบอนุญาตให้ ส่วนการดำเนินกิจการนั้นจะเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยหรือไม่ เป็นปัญหาที่ต้องพิจารณาตามข้อเท็จจริงเป็นกรณี ๆ ไป และอยู่ในอำนาจการพิจารณาขององค์กรอื่น ซึ่งไม่ใช่อำนาจหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาที่จะพิจารณาในชั้นออกใบอนุญาตตามพระราชบัญญัติอาหารฯ แต่อย่างใด

ประเด็นที่ ๒ กรณีวิทยาลัยเกษตรกรรมและสถาบันราชภัฏขออนุญาตผลิตนมสดพร้อมดื่มเพื่อจำหน่าย คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) มีความเห็นเช่นเดียวกับความเห็นในประเด็นที่ ๑ ข้างต้น

(ลงชื่อ) ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์
(นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
พฤษภาคม ๒๕๕๔

^๑ มาตรา ๑๔ ห้ามมิให้ผู้ใดตั้งโรงงานผลิตอาหารเพื่อจำหน่าย เว้นแต่ได้รับใบอนุญาตจากผู้
อนุญาต

การขออนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดใน
กฎกระทรวง